

Fred van Klaveren

“Robby heette hij en ik was dol op hem. Het was een heel bijzondere Roodborst. Als ik hem riep kwam hij aanvliegen en at uit mijn hand. Kijk, hier ligt hij begraven.” Fred wijst onder de voerplank waar de Roodborst de eeuwige rust heeft gevonden. Nu Robby dood is heeft een andere soortgenoot zijn plek ingenomen. Als Fred hem roept komt hij aanvliegen. Een naam wil hij hem niet geven, uit piëteit voor Robby. “Kippen zou ik ook wel willen. Een kip is voor mij meer een huisdier dan een vogel. Ik zou ze vertroetelen tot en met en het liefst zou ik ze nog leren praten en op schoot nemen. Geweldig lijkt me dat.”

Carla van Lingen

Bezeten van zang

Van vogels houden betekent voor Fred meer dan alleen vogels tellen of vogels ringen. “Hun zang of roep is voor mij het allerbelangrijkste. Ik hoef een vogel niet te zien. Een Bijeneter is een prachtige vogel, maar ik hoef hem niet te zien. Alleen zijn geluid horen vind ik al machtig mooi. Ik ben vierentwintig uur per dag bezig met geluid. Als er 's nachts om drie uur een Oeverloper overvliegt dan heb ik hem gehoord, ook al slaap ik. Op het moment dat zijn geroep klinkt heb ik het geregistreerd. Een half geluid is voor mij al genoeg om bezeten te zijn van een vogel.” Fred's liefde voor vogels begon al vroeg. Hij was vier jaar toen hij geraakt werd door de vinkenslag. “Het gebeurde hier op de oprijlaan naar Gooilust toen er nog hoge bomen stonden. Ik hoorde een vogel zingen en dat maakte zo'n diepe indruk dat het geluid in mijn geheugen werd gegrift. Welke vogel het was wist ik toen niet. Pas tien jaar later heb ik het geluid dat ik vroeger gehoord had, kunnen vertalen naar een naam: de Vink.”

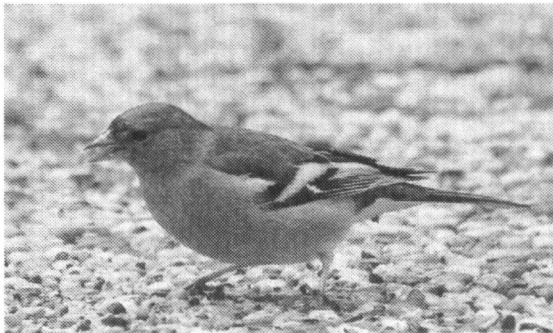

Foto: internet

Buitenbeentje

Vanaf dat moment gingen vogels een actieve plaats innemen in zijn leven. Hij las boeken over vogels en volgde een cursussen bij de Vogelwerkgroep. Alle geluidsdragers met vogelzang werden aangeschaft en grijs

gedraaid. Fred was door zijn passie voor vogels als schoolgaand kind een buitenbeentje. Vogelaars waren meestal eenlingen. Hij bofte met zijn klassenlerares Lia Last, die zijn passie voor vogels deelde. “Zij heeft er voor gezorgd dat het balletje ging rollen. Ik ging mee op excursies en mocht al jong zelf cursussen leiden. Van Adrie Vermeulen en Dick Jonkers, waar ik mee op pad ging, heb ik veel geleerd. In die periode ben ik ook vogels gaan ringen. Ik weet nog goed die eerste keer; ik vond het een beleving om zo'n klein vogeltje in de hand te houden. Toen is de passie voor ringen geboren.”

Vogels ringen

Afgelopen jaar besloot Fred om meer te gaan ringen en minder te gaan tellen. De kritiek dat vogels vangen appelleert aan het jachtinstinct en een aanslag is op het wezen van de vogel ontkent hij niet, maar de voordelen voor de soort vindt hij groter dan de nadelen. “Het is eigenlijk gewoon jagen maar met behoud van het vogeltje. Je wilt ze straks ook weer terugzien. Ik kan niet ophouden met tegen het diertje te praten. Het klinkt gek, maar op dat moment ben ik één met zo'n vogel, omdat ik echt het gevoel heb dat ik het voor hem doe. Deze zomer heb ik aan de Gooimeerkust een Winterkoning gevangen. Dat zijn de lastigste vogeltjes, want die zijn zo beweeglijk dat ze helemaal in het net verstrikt raken. Ik heb hem in drie minuten bevrijd en daar ben ik trots op. Ik begin met goed te kijken hoe hij het net binnen is gevlogen. Als je aan de verkeerde kant begint krijg je hem er nooit meer uit. Je maakt dan eerst het buikje vrij, dan volgen de pootjes die je vasthoudt, vervolgens het staartje en daarna trek je het net zo over z'n kopje.” Niet alle vogels ondergaan de operatie rustig. Volgens Fred zijn Pimpelmezen echte lastpakken, maar Oeverzwaluwen daarentegen

liggen rustig op hun rug te wachten tot ze zijn bevrijd. Hij geeft toe dat het stressvol is voor de vogels, zeker in de trekperiode, maar dat de resultaten veel goed maken. “Door veel te ringen kom je te weten waar ze zitten, waar ze vandaan komen en waar ze naar toe gaan. Het ringen leert je ook iets over de broedbiologie en de ruiperiode. Ook is nu bekend hoe lang ze er over doen om op te vetten. Een Zomertaling bijvoorbeeld heeft 100 gram vet nodig om van Afrika naar Nederland te vliegen.”

Discriminatie

Favorieten heeft hij niet. Ieder seizoen brengt andere vogels die hoog scoren. Koperwieken die aan het eind van de herfst overvliegen met hun kenmerkende geluidjes, in de zomer de Zwartkoppen die zingen in de bamboe, en het tikken van de Roodborst in de winter. “De IJsvogel heb ik al gelokaliseerd voordat hij geroepen heeft. Het is een heel apart geluid: alsof hij z’n longen volzuigt om te gaan roepen. Een fractie later hoor is z’n kenmerkende roep.”

De vogels moeten even plaats maken voor vijf reeën die langs het raam paraderen. Ze zijn met elkaar aan het dollen en blijven de rest van het gesprek in beeld. Volgens Fred een dagelijks terugkerend tafereel dat het wonen in het bos nog feestelijker maakt, afgezien van de minstens vijftig vogelsoorten.

Internet

“Ik voel me verwant met vogelaars. Gelukkig komen er steeds meer jonge mensen die vogels kijken. Je ziet die kinderen vaak sjouwen met enorme telescopen waar ik jaren krom voor moest liggen. Internet vervult een belangrijke plek in het vogelleven van jongeren. Zelf maak ik er ook graag gebruik van, bijvoorbeeld in de trektijd of na een storm. Op trektellen.nl weet je meteen of er iets bijzonders gebeurd is. Vandaag heb gezien dat er een Rotszwaluw in Maastricht zit bij de Pietersberg. Ik zoek dan meteen op hoe hij er uit ziet en vervolgens luister ik naar z’n zang. Zo spijker je je kennis ook bij. In het voorjaar luister ik bijvoorbeeld weer hoe de Grasmus klinkt en als ik naar het buitenland ga zoek ik de soorten op die daar leven.”

Vogel spotten met jaarlijsten, gebiedslijsten, maandlijsten enzovoorts, is niet aan Fred besteed. “Ik ben niet competitiegericht dus hou niet van wedstrijden. Maar het allerleukste overkwam me toen ik naar Texel op vakantie ging. Ik zette als gebruikelijk mijn tentje op en fietste naar de vuurtoren om een broodje te eten. Je raadt nooit wat ik zag: een Renvogel, afkomstig uit de woestijn bij de Rode Zee. Het was voor het eerst dat deze soort ons land bezocht en ik heb hem zelf ontdekt. Uren later bevolkten grote groepen vogelspotters het eiland.”